

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/39931,ul-Gruszczyńskiego-Piotra.html>
21.03.2026, 19:59

ul. Gruszczyńskiego Piotra

*W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa powyższa **powinna zostać zmieniona** jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).*

Piotr Gruszczyński ps. „Roch”, „Doktor” (1894-1942) – działacz socjalistyczny, potem komunistyczny, jeden z założycieli konspiracyjnego stalinowskiego „Stowarzyszenia Przyjaciół ZSRR”.

Piotr Gruszczyński urodził się 12 marca 1894 r. w Bulkowie pod Płockiem w rodzinie chłopskiej. Od 1911 r. uczęszczał do Szkoły Felcherskiej przy Uniwersytecie Warszawskim, gdzie zdobył zawód felczera. W Warszawie zetknął się z ruchem robotniczym i w okresie I wojny światowej wstąpił do Polskiej Partii Socjalistycznej. Uczestniczył w rozbrajaniu Niemców, był członkiem płockiej Rady Delegatów Robotniczych i Milicji Ludowej.

W 1919 r. był członkiem Zarządu Głównego Związku Zawodowego Robotników Rolnych RP. Z PPS był związany do 1923 r. Wtedy ostatecznie przeszedł do działalności w Komunistycznej Partii Robotniczej Polski. Został aktywistą KPRP (od 1925 r. – Komunistycznej Partii Polski – KPP). Akceptował wszystkie przemiany organizacyjne i programowe w KPP.

W 1938 roku przeniósł się do Warszawy. Po wybuchu wojny zgrupował wokół siebie środowisko działaczy stalinowskich na Pradze i Grochowie. Akceptował zarówno agresję sowiecką, jak i poczynania ZSRR na okupowanych obszarach wschodniej Polski. Jako przedstawiciel grup z Pragi i Grochowa wszedł do kierownictwa organizacji przekształconej ostatecznie wiosną 1941 r. w Stowarzyszenie Przyjaciół ZSRR. Faktycznie był uznawany za przywódcę tej struktury. Redagował i kolportował sowieckie materiały propagandowe, pochodzące z nasłuchu Radia Moskwa. Po ataku Niemiec na ZSRS uczestniczył w zebraniu, na którym powołano Związek Walki Wyzwoleńczej we wrześniu 1941 r.

Aresztowany przez Niemców w październiku 1941 r. W lutym 1942 r. został rozstrzelany.

(mkkr)